

[Lasse Budtz]

garien. Forberedelserne er ifølge Sovjet selv allerede i gang, og det mere end antyder, at vi står foran en kernekaprøstning simpelt hen uden ende.

Endelig bliver jeg nødt til at minde om, at Ronald Reagan siden dobbeltbeslutningen blev taget, er blevet Amerikas præsident, og han fører som bekendt, hvad enten man kan lide det eller ej, en fuldstændig anden udenrigs- og sikkerhedspolitik end forgængeren. Han ønsker en konfrontationspolitik, og han siger det selv. Skal vi blindt rette os efter dette?

Den amerikanske regering mener, at dobbeltbeslutningen definitivt er taget. Dette skulle indebære, at får man ikke en aftale i den kommende tid, begynder opstillingen automatisk. Jeg må formode, at folketingets flertal fortsat mener noget ganske andet. Socialdemokratiet mener i hvert fald, at alle forhandlingsmuligheder må undersøges og drøftes til bunds uden en snærende tidsfrist.

Opstillingen begynder i Vesttyskland den 22. november, og den er – synes der ikke længere at være tvivl om – allerede begyndt i England og vil åbenbart begynde meget snart i Italien. Så må vi regne med, at forhandlingerne næsten automatisk afbrydes. De signaler, der er udsendt fra Sovjet, er så tydelige, at der næppe kan være nogen tilbagetogs mulighed. Eneste teoretiske mulighed kan være et helt nyt amerikansk udspil, men et sådant synes der desværre ikke at være store chancer for.

Men da forhandlingerne rent faktisk endnu fortsætter og synes at kunne fortsætte i hvert fald her i første halvdel af november og muligvis et lille stykke længere, må dagsordenen af 26. maj stadig være basis for socialdemokratiets holdning.

Vi har naturligvis noteret os statsministerens udtalelse i åbningstalen. Statsministeren sagde og gentog det her, at regeringens grundlag i denne sag er Danmarks tilslutning til dobbeltbeslutningen og den dagsorden, der blev vedtaget i folketinget den 26. maj. Dette opfatter vi som en nyerkendelse af, at en regering selvfølgelig må efterleve folketingsflertallets holdning.

Jeg røber ingen hemmelighed ved at sige, at det unægtelig ellers har været vores indtryk, at regeringen ikke har gjort sig store anstrengelser for at holde sig til den dagsorden, der blev vedtaget, og det er i sig selv

forbløffende. Man har tilsyneladende især fra udenrigsministerens side refereret dagsordenen, men derefter har man – også efter de informationer, vi sidder inde med – omhyggeligt gjort opmærksom på, at regeringen rent faktisk havde en anden opfattelse. Derfor er statsministerens erkendelse eller tilkendegivelse velkommen. Men hvad så?

Også vi så gerne en bred enighed om alle hovedpunkter i dansk udenrigspolitik – det er simpel logik – men ikke ensidigt på konservative præmisser, og da slet ikke da flertallet går imod disse præmisser. Vi ønsker ikke at overlade dansk udenrigspolitik til et flertal af konservative regeringer i NATO. Vi betragter en forøget oprustning som noget uopfindsomt og et primitivt svar. Vi er imidlertid ganske enige med regeringen om, at Danmark skal forblive medlem af NATO, og at der ikke er noget alternativ til det danske medlemskab at få øje på, og dette står vi ved. Og det gør det desto meget lettere, fordi NATO efter vor opfattelse er stærk nok – militært, politisk, økonomisk og psykologisk – til i første omgang at forlænge forhandlingerne og udsætte opstillingen, så meget mere som de 572 raketter militært set er aldeles unødvendige.

Vi er enige med udenrigsministeren i, at hvordan det end går, må vi forsøge at fastholde en dialog, en forhandlingsituation også og selvfølgelig efter en kortere og længere pause. Vi er enige i, at man skal fortsætte START-forhandlingerne, hvis det overhovedet kan lade sig gøre, MBFR-forhandlingerne og CDE-konferencen i Stockholm. Vi glæder os over, at udenrigsministeren omsider og efter nærmere eftertanke er kommet til den erkendelse, at det kunne være en god idé at få inddraget de britiske og de franske kernevåben ved en eventuel kombination af START- og INF-forhandlingerne. Bedre sent end aldrig.

Vi hilser det meget velkommen, at man på forsvarsministermødet i planlægningsgruppen besluttede at fjerne 1.400 små kernevåben fra Europa, men vi må gøre opmærksom på, at NATOs egne strateger var nået til det resultat, at de var unødvendige og aldeles ubrugelige, og denne nedtagning har intet som helst at gøre med de 572 raketter.

Hvad vi derimod ikke hilser velkommen, er, at forsvarsministeren ikke holdt fast på, at det skulle nævnes i communiquéet, at en del